

Víctor Nubla, la independència del cercador

Parapetat rere el negre, **Víctor Nubla** és un d'aquells personatges amb els que sempre ve de gust parlar tot compartint una cervesa pel barri de Gràcia. El que fou colíder de Macromassa, una de les bandes més innovadores dels anys 80 i 90, cap visible de Gràcia-territori sonor i un cercador de nous sons, ens dóna la seva visió de la música i de l'altre passió que té, l'escriptura (ha publicat ja nombrosos llibres). Ja ho deia Oscar Wilde, escollí dos vicis perquè un és massa... (Text: Joan Rico Vidal/ Foto: Pepe Navarro)

T

ot so pot ser o és música per a tu? O bé, existeix el soroll?

La música està en el nostre cervell, no és una categoria de la física. El so és un fenomen físic, amb el so fem música, amb qualsevol so podem fer música. I encara més: sense que hi hagi una voluntat humana darrera d'un so, pot convertir-se en música en el nostre cervell. Soroll és un mot que usem amb no gaire cura, no ens hem posat d'acord en el seu ús. Si entenem soroll com un so molest, moltes músiques poden ser-ho perfectament, de fet totes, ja que un resultat feliç de l'experiència musical no depèn tant de què escoltem, sinó de quan i com l'escoltem. El mateix passa amb el resultat sonor de l'activitat rutinària humana, el que anomenem soroll urbà, industrial... Podriem dir que es pot mesurar en decibels el dany físic que el so pot causar, però no el dany psicològic, la seva inoportunitat. Trobar-se forçat a escoltar el que no es vol atempta contra la llibertat. Determinar col·lectivament el que ha de ser o no acceptable per a la experiència individual, també. Cada espai-temps modifica dramàticament, pel que respecta la nostra experiència auditiva, les convencions a les quals creiem haver arribat en aquest aspecte de la cultura humana. Ser categòric en això és pràcticament un suïcidi conceptual.

Si la música que escolto està al meu cervell, la meva percepció és diferent depenent de l'instant? Hi ha dos sons iguals llavors?

Escoltem sons, després fem una organització d'aquests, o potser una reorganització, en el nostre cervell. Podem analitzar les freqüències i els timbres de la mateixa cançó escoltada en el teu aparell de música i en el meu, seran pràcticament idèntics, així podrem comprovar que es tracta de la mateixa peça, de la mateixa organització dels mateixos sons, però això no treu que a tu la cançó et sembli horripilant i a mi m'emocioni molt positivament. I també és probable que en un altre moment del dia, de l'any, en un altre lloc, ens passi exactament a l'inrevés...

Existeixen barreres infranquejables entre allò que un músic té al cap, allò que produeix (limitat per les possibilitats tècniques) i allò que un altre rep?

Jo no parlaria de barreres sinó més aviat d'una situació que donem per completa quan, en realitat, no ho arriba a ser fins que l'oient acaba la composició. Llegint el llibre que ha publicat el músic Miquel Àngel Marín, que es diu "Lo clarinet és l'aixada", trobo una cita de Gide que diu: "El veritable artista roman durant la seva creació semiinconscient de si mateix". En aquesta operació psicològica, l'artista, el que fa és distanciar-se del que fa, no "ser-hi", per tal que l'obra tingui vida pròpia o parli per ella mateixa, vol que el material sonor s'expressi alhora que tracta de no avorrir-se massa d'ell mateix, vol ser un altre i "altres" són tots els que podran escoltar allò que

ha fet. El compositor és també públic. L'obra es completa quan algú l'escolta, es completa en cada oient, d'una manera diferent, igual que en l'artista, que no "hi era" i quan l'escolta pot fer-ho "per primera vegada". Com deia, la música la fem cadascun de nosaltres, en nosaltres mateixos, tot i que, col·lectivament, ens preocupem d'establir paràmetres d'acceptació i delimitem quelcom que és il·limitat, però ja veus amb quina celeritat es derrueixen aquests límits o canvien els paràmetres culturals d'acceptació.

El mateix succeeix amb l'escriptura?

Doncs imagino que en part sí i en part no. No estic fent una defensa de la subjectivitat i per tant, no estic segur que el que passa amb la música sigui extrapolable. És possible que l'escriptura sigui més literal (ja,ja), però també és possible que acabi per completar-se en el lector. Deia Macedonio Fernández que qui busca, llegint, la solució final, busca allò que l'art no pot donar, té un interès vital, però això no és un estat de consciència... He passat hores i hores llegint diccionaris i he tingut experiències fascinants. També he llegit relats minuciosos que als pocs minuts m'han donat la llibertat de poder pensar en com deuen ser els poca-soltes que l'han escrit, l'han editat i han inventat els eslògans publicitaris per vendre'l. En aquest cas, també és possible que altres hagin tingut una epifania llegint-ho i jo sigui un punyeter esnob. Deixem-ho en que quan l'escriptura s'apropa a la forma de la música, esdevé més incompleta i per tant, oberta a que el lector la tanqui com vulgui, tantes vegades com vulgui, i la torni a obrir. És la paraula, un valuós contenidor d'experiència, però també deriva, amb el temps i la transmissió, com en el joc del telèfon.

Què et mou a escriure?

Escric des que tenia 10 anys, dibuixo des d'uns quants anys abans (diuen a casa que vaig agafar un llapis de ben petit i ja no vaig deixar-lo), així que probablement escric perquè és una altra forma de dibuixar, un cop has après les paraules i la gramàtica. Quasi n'estic segur d'això. En tot cas, la pregunta se'm fa difícil. Si alguna cosa em mou a escriure, és un moviment massa antic, massa llunyà, procedent d'un passat de coses estranyes no estranyes, mobles sota els quals et podies amagar, de llums i olors i persones molt altes i operacions d'amígdals i globus de paper els capvespres d'estiu, i hiverns humits, i gent i carrers i casa... un espai infinit a la ment, llegir i llegir sense parar, una decisió personal i paper de ceba i papers aprofitats de tota mena per escriure a mà i, un dia, una màquina d'escriure lettera 32.

Ara escric perquè escric. Escric moltes hores al dia. Fa anys era un desig, una pulsio, una follia. Ara és un estat. A més, tinc la música. Comparteixo ambdós deliris de forma racional, abans establia torns de visita i fins i tot, períodes

d'infidelitat, però ara practico una serena poligàmia.

"La inspiració és escriure cada dia" deia Baudelaire... el mateix amb la música?

Per a mi és imprescindible escriure cada dia. De fet em sento malament si no ho faig. I sóc conscient que fer-ho millora la meva tècnica i facilita la meua inspiració. Amb la música és diferent, en el sentit que no toco cada dia, ja que estic ocupat, a part d'assajos i concerts, en enregistrar, produir i compondre. Però crec que també és bo tocar a diari. Hi ha per una banda, la relació amb l'instrument, que és individual i depèn de cadascú. D'una altra banda hi ha l'activitat de tocar en grup, de desenvolupar el sistema de relacions entre diverses persones que fan música plegades, que és una cosa absolutament fascinant i que demana molta atenció. Sobretot en la improvisació, que és allò que més em dedico últimament.

¿La música improvisada és un art cap enfora, de relació amb l'altre, mentre que l'escriptura ho és cap endins, de relació amb un mateix?

En la improvisació el més important és escoltar els altres i escoltar el conjunt del que està passant. Si tocar amb altres sempre és una activitat que demana, evidentment, una atenció cap el que està passant a fora, tocar amb persones amb qui no has tocat mai i a més, sense cap guió previ, cosa freqüent en la improvisació col·lectiva, ho fa imprescindible. Et trobes dialogant amb una comunitat de persones, més o menys nombrosa, amb qui estableix vincles no solament mentals, les emocions hi són presents i han de comunicar-se sense convencions, amb un risc afegit: en un diàleg parlat, cada interlocutor espera que l'altre acabi per respondre, mentre que improvisant música, com diu l'Albert Guitart, tots han de poder-se comunicar parlant alhora. S'assembla molt més al sexe, on la simultaneïtat no barreja els missatges, sinó que els articula. Per contra, quan treballa sol a l'estudi, amb el sampler o amb l'ordinador, mantinc un diàleg permanent amb mi, m'aïllo de l'exterior, més enllà de les eines i dels materials, de la mateixa manera que em passa quan escric, encara que estigui envoltat de persones. De fet, prefereixo escriure en llocs públics, ja que em facilita l'aïllament interior.

Hrönir és el segell on treus els teus discs, un nom tret d'un relat de Borges (Tlön, Uqbar, Orbis Tertius). Quina relació té el nom amb el que fas?

En aquest relat de Borges, els hrönir venen a ser objectes trobats per haver estat desitjats. Són rèpliques d'objectes extraviats o dels quals se'n dedueix la seva existència. Hi ha paral·lelismes entre aquesta idea i algunes de les meves activitats, sobre tot amb la sèrie MCO, dotze discs que vaig fer entre 1986 i

2004, a partir de sons trobats en la banda d'ona curta de l'espectre radiofònic. Era un treball en què em valia solament de l'atzar i del desig, però vaig trobar-hi moltes coses, tantes com per dedicar-m'hi divuit anys. El segell va ser creat per a aquesta col·lecció. Ara estic força menys atzarós compositivament parlant, tot i que segueixo treballant per exploració. No m'agrada del tot la meua música si no tinc la sensació d'haver-la trobada. El mateix passa en la improvisació. Tanmateix, aquesta sensació de trobar-se quelcom que ja pertanyia a un determinat univers, que ja formava part d'una realitat que ens era desconeguda, implica certa forma de reconeixement, però reconeixement de què, em pregunto sovint, com no sigui del nostre propi futur? No miro necessàriament l'art com un turista, que vol veure-ho tot per primera vegada, però el reconeixement satisfactori d'allò que no se sabia que anava a passar és un moment grandiosos, probablement sigui, com diu l'Albert Guitart, el moment de la producció d'una nova sinapsi en el nostre cervell.

Has triat gairebé la independència de segell i editorial. Per què? És una tria que recomanes als que comencen?

Sempre he publicat discos i llibres amb independents. Tot i així, vaig pensar que seria bona idea crear un petit segell i una editorial personal per als treballs que jo decidís publicar sense que ningú me'ls hagués encarregat. La meua experiència econòmica de l'art és autogestionària, ja que es va formar als vuitanta en l'underground barceloní, les autoedicions, el mail art i el mutualisme de les xarxes. En el procés de producció i difusió hi ha moltes etapes que és bo conèixer i controlar, i l'autoproducció és un bon camí per aprendre-les. Permet pensar també en cada treball d'una forma completa, des que surt de les teves mans fins que arriba al destinatari. Així puc triar personalment fins i tot el paper dels meus llibres. No treballa així exclusivament, també publico amb altres segells i editorials, el que passa és que hi ha projectes que prefereixo tenir el control total sobre ells. Ho recomano en la mesura que considero que és important per a qualsevol persona ser capaç de gestionar el seus propis recursos. Ara bé, que cadascú faci el que vulgui. El que és cert és que la indústria cultural que està en perill és la global, la que pensa sense proximitat, ja que depèn del consum massiu. Tot i que sembla amenaçar les petites unitats de producció, aquestes són infinitament més resistents i adaptables. Un petit segell amb petites tirades i dedicació humana pot autofinçar-se amb ingressos equivalents al 0,5 per cent del que una multinacional precisa per pagar el rebut del llum i, fins i tot, relacionar-se de forma real amb el seu públic i aquest amb els artistes.